

ผลกระทบของการดำเนินงานที่มีต่อการลงทุนในประเทศไทย

ปัญหาค่าแรงงานนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการนำมาประกอบการพิจารณาลงทุน นอกเหนือจากปัญหาค่าอื่น ๆ ที่นักลงทุนโดยทั่วไปคำนึงถึง เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ปัญหาทางด้านการเมือง และเสถียรภาพของรัฐบาล และอื่น ๆ แต่ที่มิได้มีการคำนึงถึงปัญหาค่าแรงงานเท่าที่ควรจนแทบจะเป็นการมองข้ามปัญหานี้ไป อาจจะเป็นเพราะปัญหาค่าแรงงาน (ในอีกที่นั่น) มิได้เกิดขึ้นจนผิดสังเกตและโอกาสที่จะเกิดขึ้นมีน้อยมาก ถึงแม้ว่าจะมีบ้างก็ไม่มีความรุนแรงจนเกิดเป็นปัญหา ทั้ง ๆ ที่ก็ไม่มีการกฎหมายกำหนดให้เป็นแนวทางการปฏิบัติเช่นปัจจุบัน ทำให้การลงทุนและแม้แต่รัฐบาลต่างมองข้ามความสำคัญไป

ที่กล่าวไว้ว่า ปัญหาค่าแรงงานเป็นปัญหาที่สำคัญและใกล้ขีดต่อการตัดสินใจของนักลงทุนนั้น ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า เมื่อนักลงทุนตัดสินใจที่จะลงทุนนั้นย่อมหมายความว่า เขาจะต้องจ้างแรงงาน มีการว่าจ้างแรงงานเกิดขึ้น และแรงงานที่นักลงทุนจะใช้ในการผลิตของตนมาจากไหน ก็ต้องมาจากแรงงานในประเทศนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าจ้างแรงงานไทย ในยุคต้น ๆ นั้นต่ำมาก นี่เป็นเหตุผลหนึ่งต่อการตัดสินใจลงทุนในประเทศใด ๆ ของนักลงทุน เพราะการที่ค่าจ้างแรงงานต่ำ ทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำ ในประการที่ต่อมา หากนักลงทุนคาดคะเนได้ว่าต่อไปปัญหาค่าแรงงานในประเทศนั้น ๆ จะมีความรุนแรงมากขึ้น จนเกิดเป็นวิกฤติการณ์ด้านแรงงาน ซึ่งหมายถึงการกระทบกระเทือนต่อกิจการของเขาด้วยแล้ว และยิ่งหากเป็นปัญหาที่กำลังประสบอยู่ และคาดว่าจะยังเกิดขึ้นต่อไปแล้ว แน่แน่นอนนักลงทุนจะต้องเริ่มทบทวนนโยบายในการลงทุนของตนใหม่ และหากมีปัญหารุมล้อมมาหลายด้านอยู่แล้ว ยังจะมีปัญหาค่าแรงงานนี้อีก การตัดสินใจที่จะทำการลงทุนจะต้องชะงักงัน ทำให้การลงทุนในประเทศต้องลดลงอย่างไม่เป็นปัญหาคงนั้น อาจกล่าวได้ว่า ปัญหาแรงงานเป็นปัญหาที่ใกล้ขีดต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนมากที่สุด เพราะบรรดาแรงงานทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับกิจการของเจ้าของเงินหรือนายทุนเอง

แต่ภาวะอื่น ๆ ที่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินการนั้น ๆ เป็นปัญหาที่เกิดจากภายนอก ซึ่งเกินกว่าที่ตนเองจะแก้ไขได้

ภาวะแรงงานกับการลงทุนในอดีตของประเทศไทย

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทก่อน ๆ ว่านับตั้งแต่กฎหมายไทยได้เปิดโอกาสให้ลูกจ้างรวมตัวก่อตั้งกันเป็นกลุ่มก้อนในรูปของสหภาพแรงงาน และได้กำหนดวิธีรวมทั้งสิทธิในการเรียกร้องของลูกจ้าง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ จนกระทั่งกฎหมายดังกล่าวถูกประกาศยกเลิกไปโดยคณะปฏิวัติ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑ แล้ว ก็ปรากฏว่านับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา จนกระทั่งถึงระยะเวลาก่อนที่จะมีการปฏิวัติเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ โดยรัฐบาลอีกชุดหนึ่ง ลูกจ้างไม่ได้รับสิทธิตามกฎหมายในการที่จะเรียกร้องในสิ่งที่ตนต้องการ ทำให้การพิพาทด้านแรงงานและการนัดหยุดงานของกรรมกร จึงมีโอกาสดังเกิดขึ้นไค่น้อยมาก ประกอบกับเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ รัฐบาลได้ให้ความสนใจในการลงทุนภายในประเทศอย่างจริงจัง จึงทำให้การลงทุนในประเทศไทยมีแนวโน้มดีขึ้น ปัญหาด้านแรงงานที่จะกระทบกระเทือนต่อการตัดสินใจในการลงทุนของนักลงทุนนั้นไม่มีเลย เพราะไม่เพียงแต่โอกาสของปัญหาด้านแรงงานจะเกิดขึ้นมีน้อยมากแล้ว ค่าจ้างแรงงานของกรรมกรในประเทศไทยยังต่ำมากอีกด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่จูงใจนักลงทุนในการที่จะมาลงทุนในประเทศไทย โดยเฉพาะการลงทุนจากนักลงทุนชาวต่างประเทศ ซึ่งมีค่าจ้างแรงงานแพงกว่าประเทศไทย ด้วยเหตุนี้หากจะมีอุปสรรคใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อกระทบกระเทือนต่อภาวะการลงทุนในประเทศ อุปสรรคเหล่านี้ก็จะมีได้มีสาเหตุมาจากปัญหาทางด้านแรงงาน ด้วยเหตุนี้ดังที่กล่าวมาข้างต้น แต่จะเป็นปัญหาทางด้านภาระเศรษฐกิจ ทางด้านสังคมและการเมือง หรือสภาพทางด้านอื่น ๆ แต่เท่าที่ผ่านมา ปรากฏว่า การลงทุนในประเทศไทยก็ขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะ ในระยะ พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๑๖ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้น ของการลงทุนอย่างเห็นได้ชัด ปัญหาด้านแรงงานเริ่มมีบทบาทต่อสถานการณ์โดยทั่วไปอย่างเด่นชัด เมื่อเริ่มมีการประกาศใช้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓ ซึ่งออกเป็นกฎหมายแรงงานในรูปของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงานและแรงงานสัมพันธ์ เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ และยังเห็นเด่นชัดขึ้น เมื่อมีการเปลี่ยน

แปลงทางการเมืองครั้งใหญ่ของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖

วิกฤติการณ์คนแรงงานกับปัญหาการลงทุนใน พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๙

นับตั้งแต่วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นวันที่ประกาศใช้ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ให้อำนาจกระทรวงมหาดไทยกำหนดขอบเขตต่าง ๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงาน และแรงงานสัมพันธ์ ปรากฏว่าประกาศของกระทรวงมหาดไทย ถึงเรื่องการคุ้มครองแรงงาน และแรงงานสัมพันธ์ ได้กำหนดการคุ้มครองและให้สิทธิแก่ลูกจ้างอย่างกว้างขวาง และต่อมา ยังได้มีการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมายอีกด้วย ในระยะแรกของการประกาศใช้ กฎหมายดังกล่าว การเคลื่อนไหวของกรรมกรไทยก็ยังคงมีไม่มากนัก การนัดหยุดงานของ ลูกจ้างใน พ.ศ. ๒๕๑๕ ตลอดปีมีเพียง ๓๔ รายเท่านั้น เพิ่มขึ้นจากการนัดหยุดงานใน พ.ศ. ๒๕๑๔ เพียง ๗ ราย

ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ การนัดหยุดงานเริ่มเห็นเด่นชัดขึ้นอย่างมากอันมีสาเหตุจากการ ต้องการให้สิทธิให้เต็มที่ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจในประเทศเริ่มรัดตัว ภาวะค่าครองชีพ สูงขึ้น อย่างมากอันมีผลมาจากปัจจัยหลายประการ ทำให้ลูกจ้างเรียกร้องสิ่งที่ต้องการ จากนายจ้างตามสิทธิทางกฎหมาย และตามความบีบรัดทางเศรษฐกิจมากขึ้น โดยเฉพาะหลัง มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๑๖ การนัดหยุดงานมีผลมากขึ้นอย่างเห็น ได้ชัด การพิพาทแรงงานในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ตลอดปีมีถึง ๕๗๗ ครั้ง หรือเฉลี่ยแล้วมีการพิพาท แรงงานวันละ ๑.๖ ราย การนัดหยุดงานตลอด พ.ศ. ๒๕๑๖ มีถึง ๕๐๑ ครั้ง เฉลี่ยการ นัดหยุดงานที่เกิดขึ้นวันละ ๑.๕ ราย นับว่าเป็นภาวะที่ไม่น่าพอใจเป็นอย่างมาก และการนัด หยุดงานต่อ ๆ มากมีที่ท้าวายึดเยื้อและยากต่อการแก้ปัญหามากยิ่งขึ้น

ดังที่ไต่ถามมาแล้วในบทที่ ๓ เป็นที่ทราบแล้วว่าการลงทุนตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็น ต้นมา มิได้มีการเพิ่มขึ้นกลับลดลงอย่างเห็นได้ชัด หากจะพิจารณาเฉพาะสถิติตัวเลขการนัด หยุดงานก็จะมีความสัมพันธ์ต่อการลงทุนอย่างเห็นได้ชัด เพราะเมื่อมีการนัดหยุดงานมาก การลงทุนกลับลดต่ำลง เมื่อได้วิเคราะห์ต่อไปตามข้อเท็จจริงซึ่งได้กล่าวถึงแล้วว่าสาเหตุแห่ง

การลดลงของการลงทุนนั้น มิใช่เกิดจากการนัดหยุดงานของกรรมกรอย่างเดียวน หากแต่มีปัญหาคืออื่น ๆ ที่สำคัญอีกมากมายที่มีผลกระทบต่อการลงทุนไม่ว่าจะเป็นภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำไปทั่วโลก และกระทบกระเทือนถึงประเทศไทยด้วยการเข้าแทรกแซงของฝ่ายตรงข้ามในประเทศอย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับสถานการณ์อันไม่น่าไว้วางใจของประเทศรอบ ๆ ประเทศไทย รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ ล้วนแต่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุนทั้งสิ้น เมื่อมีปัญหาค้านแรงงานเข้ามาอีก ทำให้นักลงทุนต้องคิดอย่างรอบคอบจริงอยู่ในระยะแรก ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางค่านแรงงาน นักลงทุนโดยทั่วไปย่อมเห็นเป็นเรื่องธรรมดาของการดำเนินงานในระบบอุตสาหกรรม นายทุนสามารถแก้ไขได้โดยมีกฎหมายเป็นตัวกลางและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเป็นตัวคอยประสาน นอกจากนั้นผู้ลงทุนก็ย่อมเข้าใจดีว่า การเรียกร้องการนัดหยุดงานของลูกจ้างเป็นสิทธิตามกฎหมายที่ลูกจ้างพึงกระทำได้ เมื่อมีความจำเป็น หรือมีความเดือดร้อนเรื่องภาวะค่าครองชีพ และปัญหาเรื่องภาวะเศรษฐกิจ เพื่อให้การครองชีพของลูกจ้างดีขึ้น ลูกจ้างไม่ยอมเล่นไปตามกติกาของกฎหมายที่กำหนดไว้บ้างราย การเรียกร้องมิได้เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของลูกจ้างบางราย มีการแทรกแซงจากบุคคลภายนอก และจากฝ่ายตรงข้ามและบางรายก็เกิดการประท้วงอย่างรุนแรง และมีการทำลายทรัพย์สินและใช้กฎหมายเหนือกฎหมาย รวมทั้งปรากฏว่ารัฐบาลไม่สามารถจะช่วยแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ดีขึ้น เพราะพยายามที่จะอ้อมง้อมไม่ให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง และพยายามอ้อมง้อมโดยไม่เอาผิดแก่ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเฉพาะลูกจ้าง เนื่องจากมีกลุ่มต่าง ๆ ภายนอกคอยโจมตีการดำเนินงานของรัฐบาลอยู่ตลอดเวลา และเมื่อไม่สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่รุมล้อมอยู่ได้ รัฐบาลก็ประกาศลาออกจากตำแหน่งไป ทำให้นักลงทุนขาดหลักที่จะยึดเหนี่ยว ขาดหลักประกันในการดำเนินธุรกิจของตน ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า การลงทุนเริ่มลดลง เพราะนักลงทุนเริ่มวิตกและหวาดหวั่นต่อปัญหาค้างกล่าว จะเห็นได้ว่า ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ การลงทุนสูงขึ้นอย่างมาก แต่พอปีต่อมา การลงทุนลดลง อย่างมากทีเดียวและก็ลดลงไปเรื่อย ๆ

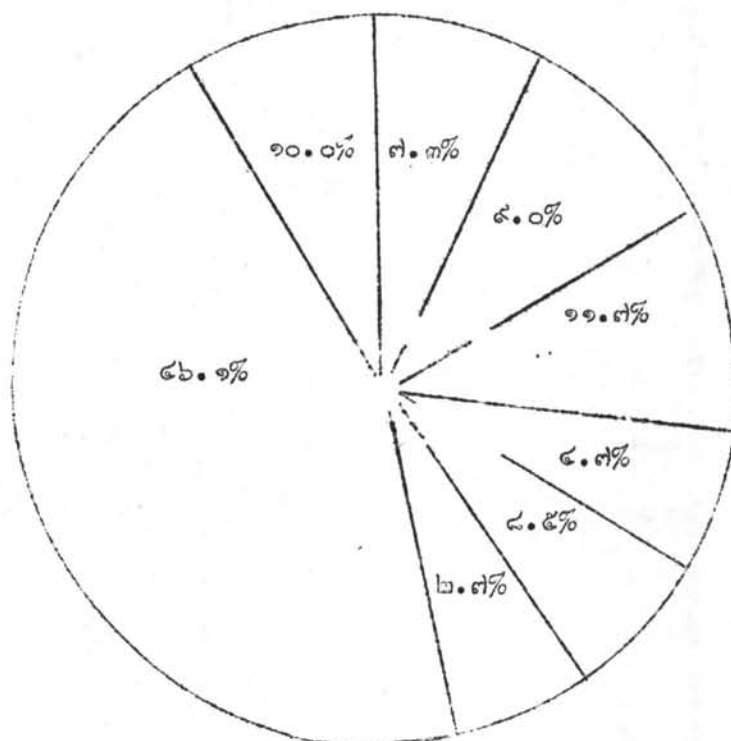
จากบทที่ ๓ และบทที่ ๔ ซึ่งกล่าวถึงการลงทุนในประเทศไทย และการนัดหยุดงาน

ตามลำดับ จะขอทำแผนภาพที่ ๘ และแผนภาพที่ ๑๘ มาแสดงให้เห็นในบทนี้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อสะดวกในการอธิบาย ทั้งนี้ว่าแผนภาพจากที่มาของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพราะจะใ้คง่ายต่อการเปรียบเทียบเนื่องจากแห่งเดียวกัน

จากแผนภาพที่ ๘ แผนภาพที่ ๑๘ และตารางที่ ๓๘ สามารถชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุน การใช้จ่ายแรงงาน และการพิพาทในแต่กิจการ แต่ละประเภทของอุตสาหกรรม ได้อย่างดี แผนภาพทั้งสองแสดงเพียงตัวอย่างเท่านั้นซึ่งตามข้อเท็จจริงเป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่า อุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดและมีความสำคัญที่สุดต่อสภาพทางเศรษฐกิจ และการว่างแรงงาน คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ และที่ลดน้อยมาตามลำดับก็เช่น อุตสาหกรรมโลหะ, เหมืองแร่ เคมี เป็นต้น ปรากฏว่าในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๘ การนัดหยุดงานและการพิพาทแรงงานที่เกิดขึ้นทั้งหมดได้เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมทอผ้ามากที่สุดเช่นกัน จึงสามารถที่จะกล่าวได้ว่า ในขณะที่ผู้ลงทุนต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ อย่างมากมายในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๘ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งประสบปัญหาหนักที่สุดในช่วงเวลาดังกล่าว ไม่เพียงแต่ปัญหาการตกต่ำของเศรษฐกิจทั่วโลกเท่านั้น ปัญหาเรื่องตลาดสินค้าสิ่งทอทั้งตลาดต่างประเทศและตลาดในประเทศ ก็ซบเซาลงอย่างมากทีเดียว ซึ่งปัญหาต่าง ๆ นั้นเป็นอุปสรรคภายนอกกิจการ อันจะต้องหาทางแก้ไขอยู่แล้ว ผู้ลงทุนยังต้องเผชิญกับปัญหาภายในกิจการของเขาอีก คือ ปัญหาแรงงาน ซึ่งจะมีสาเหตุมาจากอะไรก็ตามตามที่กล่าวถึงมาแล้วในบทก่อน ๆ ปรากฏว่าการแก้ไขปัญหานั้นไปอย่างยากลำบาก ไม่เพียงแต่เจ้าของเล็กกิจการเองที่จะไม่สามารถแก้ปัญหาภายในของตนเองได้ รัฐบาลก็ไม่สามารถจะทำให้เกิดความพอใจแก่ผู้ลงทุนได้ เพราะการพิพาทที่เกิดขึ้น บางรายมีกลไกบางอย่าง ที่ลึกซึ้งกว่าการเรียกร้องตามปกติของการเรียกร้องโดยทั่วไปอยู่ภายนอก ทำให้การพิพาทแรงงานเป็นปัญหาที่น่าหนักใจไม่เพียงแต่ผู้ลงทุน รัฐบาลเท่านั้น ปรากฏว่า ประชาชนโดยทั่วไปก็มีความเชื่อระอาต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเช่นกัน

แผนภาพที่ ๑๘

แสดงอัตราส่วนการใช้แรงงานในกิจการต่าง ๆ ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนใน
ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๓ ถึง ๒๕๑๘

- ๔๖.๑% คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ
 ๑๑.๗% คือ อุตสาหกรรมโลหะเหมืองแร่
 ๑๐.๐% คือ อุตสาหกรรมบริการ
 ๕.๐% คือ อุตสาหกรรมเกษตร
 ๔.๕% คือ อุตสาหกรรมเครื่องจักร
 ๔.๗% คือ อุตสาหกรรมเคมี
 ๒.๗% คือ อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง
 ๓.๓% คือ อุตสาหกรรมอื่น ๆ

ที่มา - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งประเทศไทย

ตารางที่ ๓๘

การพิพาทแรงงาน กับกรณีนัดหยุดงาน ใน พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๘

อุตสาหกรรม	จำนวนการพิพาทแรงงาน	จำนวนนัดหยุดงาน
เกมตรกรรม	๒๕	๑๘
การทำเหมืองแร่	๕๐	๑๕
การผลิตอาหาร, เครื่องดื่มและยาสูบ	๑๓๑	๘๕
สิ่งถักทอ เครื่องแต่งกาย หนังสือ	๔๓๓	๓๓๔
ผลิตภัณฑ์จากไมรวมเครื่องเรือน	๘๕	๕๔
ผลิตภัณฑ์จากกระดาษและการพิมพ์	๘๒	๒๙
ผลิตภัณฑ์เคมี, ปิโตรเลียมถ่านหิน พลาสติก	๑๓๕	๑๒๓
ผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะยกเว้นจากปิโตรเลียม	๖๙	๕๓
ผลิตภัณฑ์เครื่องจักร อุปกรณ์	๒๘๖	๑๓๙
อุตสาหกรรมผลิตอื่น ๆ	๖๘	๔๓
การไฟฟ้า ก๊าซ และประปา	๑๐	๓
การก่อสร้าง	๕๐	๓๑
การขายส่งและขายปลีก	๘๘	๕๔
ภัตตาคาร, โรงแรม	๘๓	๒๓
การขนส่งที่เก็บสินค้า การคมนาคม	๑๓๘	๓๕
การเงินและประกันภัย	๕	๔
บริการราชการป้องกันประเทศ	๑๑	๙
สุขภาพ	๕๓	๒๙
บริการทางสังคม	๕๐	๑๓
บริการนันทนาการและบันเทิง	๘	๒
ไม่ระบุ	๓๕	๒๘
รวม	๑๘๖๘	๑๒๓๖

ที่มา - ฝ่ายสถิติแรงงาน กองวิชาการและวางแผน กรมแรงงาน

มูลเหตุในด้านแรงงานที่นักลงทุนไม่กล้าลงทุนในประเทศไทยมาก

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๘

ปัญหาความไม่สงบทางด้านแรงงาน เริ่มมีผลต่อความคึกคักของนายทุน หรือผู้ลงทุน ในการที่จะตัดสินใจว่าจะลงทุนต่อไปหรือไม่ โครงการที่ตั้งใจว่าจะขยายหลายโครงการนั้นจะดำเนินการต่อไป หรือควรเลิกล้ม สิ่งเหล่านี้ได้มองเห็นได้ชัดตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งเป็นปีที่การลงทุนในประเทศตกต่ำ ลงมาจาก พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นอย่างมาก ในขณะที่ปัญหาแรงงานยังคงเป็นปัญหาที่หลาย ๆ ฝ่ายยังแก้ไม่ตก

จากการศึกษาถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทั้งหมด อาจกล่าวได้ว่ามูลเหตุร้ายแรงงานที่กระทบกระเทือนการดำเนินงานของเจ้าของกิจการโดยทั่วไปมีดังนี้

๑. การนัดหยุดงานที่มีมากเกินไป
๒. การนัดหยุดงานทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น
๓. ความถี่ของการนัดหยุดงาน
๔. การแบ่งพวกของลูกจ้าง
๕. การนัดหยุดงานที่มีได้เกิดขึ้นจากสาเหตุของกิจการ
๖. รัฐบาลไม่เฉียบขาด
๗. การนัดหยุดงานที่มีการประท้วงอย่างรุนแรง
๘. การนัดหยุดงานของรัฐวิสาหกิจ
- ๘.๑. การตั้งงาน หรือการทำงานให้ช้าลง
๑๐. มีบุคคลภายนอกเข้าแทรกแซง

การนัดหยุดงานที่มีมากเกินไป

การนัดหยุดงานโดยทั่วไปแล้ว นั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามปกติในระบบอุตสาหกรรมที่มีการใช้แรงงานเป็นกลไกสำคัญในการผลิต เรื่องดังกล่าวเจ้าของเงินทุนย่อมตระหนักถึงและมีความเข้าใจเป็นอย่างดี แต่ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๖ การนัดหยุดงานของกรรมกรไทยมีมาก

เกินสมควร ทั้งนี้โดยเปรียบเทียบกับการนัดหยุดงานซึ่งเกิดขึ้นในอดีต จากพ.ศ. ๒๕๑๕ มีการนัดหยุดงาน ๓๔ ราย แต่ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ การนัดหยุดงานมีถึง ๕๐๑ ครั้ง เฉลี่ยแล้วจะมีการนัดหยุดงานเกิดขึ้นทุกวัน วันละมากกว่าหนึ่งราย และมีไต่หยุดงานกันเพียงวันเดียวเพราะกว่าจะเจรจาคกลงเข้าใจกันได้ก็กินเวลาไปหลายวันแล้ว ทำให้การนัดหยุดงานมีผลกระทบต่อผลผลิตของบริษัทต่าง ๆ อย่างมากมาย บางรายถึงกับต้องปิดกิจการไปเลย นับว่าการนัดหยุดงานที่มีมากเกินไปนี้มีผลกระทบต่อผู้ลงทุนมากพอสมควร

การนัดหยุดงานทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

การนัดหยุดงานนอกจากจะทำให้ผลผลิตของกิจการต้องตกต่ำลงแล้ว ปรากฏว่าต้นทุนการผลิตสินค้าโดยทั่วไปก็สูงขึ้นด้วย เพราะการนัดหยุดงานแต่ละครั้งจะมีการเรียกร้องให้เพิ่มค่าจ้าง ค่าครองชีพ และสวัสดิการต่าง ๆ นอกจากนั้นระหว่างการนัดหยุดงาน เมื่อมีการตกลงกันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นายจ้างมักจะถูกขอร้องให้จ่ายค่าจ้างระหว่างการนัดหยุดงานด้วย ทำให้นายจ้างต้องสิ้นเปลืองเพิ่มขึ้นถึง ๓ ประการ คือการเพิ่มขึ้นในต้นทุนค่าจ้างแรงงาน การสูญเสียเวลาการทำงานโดยไม่มีผลผลิต แต่ต้องจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างในขณะนัดหยุดงาน และการชดเชยการสูญเสียที่เกิดขึ้น กล่าวคือ เมื่อมีการนัดหยุดงานเกิดขึ้น นอกจากจะไม่มีผลผลิตตามปกติแล้ว หากการผลิตช่วงที่มีการนัดหยุดงานจะต้องส่งแก่ลูกค้าตามสัญญาที่ตกลงกันแล้ว ก็จะทำให้เกิดผลเสียต่อแรงผลิตให้ลูกค้า และอาจต้องถูกปรับเป็นเงินจำนวนมากเนื่องจากส่งสินค้าไม่ทันตามสัญญา และที่สำคัญอาจทำให้เสียลูกค้าไปด้วย สิ่งเหล่านี้ทำให้ลักษณะของ Labor Intensive ของแรงงานไทยหมดไป

ความถี่ของการนัดหยุดงาน

การนัดหยุดงานในบางสถานประกอบการ ลูกจ้างยื่นข้อเรียกร้องขึ้นใหม่หลังจากที่มีการเจรจาและมีการนัดหยุดงานไปไม่นาน จึงทำให้เกิดมีการนัดหยุดงานซ้ำแล้วซ้ำเล่า ในปีเดียวกันและในกิจการเดียวกัน ความจริงแล้วแม้จะต่างกันเกินปีการนัดหยุดงานไม่ว่าจะเกิดขึ้นอีก เมื่อเคยมีการนัดหยุดงานเกิดขึ้นมาแล้ว เพราะทั้งสองฝ่ายน่าจะมีวิธีที่สามารถแก้ไข

ปัญหาได้ แต่ลูกจ้างยังคงใช้วิธีเดิม คือ ใช้การนัดหยุดงานเป็นเครื่องมือโดยไม่จำเป็น และยังคงถือหลักเดิมคือไม่ทำตามขั้นตอนกฎหมาย ทำให้นายจ้างได้รับความกระทบกระเทือนจากการนัดหยุดงานของลูกจ้างบ่อยครั้งขึ้น

การแบ่งพวกของลูกจ้าง

การนัดหยุดงานที่เกิดขึ้นบางกรณี ปรากฏว่า ลูกจ้างถูกแบ่งออกเป็นสองพวก คือ พวกที่เรียกร้องและก่อให้เกิดการนัดหยุดงาน กับอีกพวกหนึ่งที่ต้องการทำงาน ถ้าต่างฝ่ายต่างอยู่ก็คงไม่มีปัญหาอะไร แต่ที่ปรากฏว่ามีปัญหาขึ้นมาจนได้ เพราะลูกจ้างพวกที่ต้องการนัดหยุดงาน จะพยายามที่จะไม่ให้พวกที่ต้องการทำงานตามปกติเข้าทำงานได้ จึงทำให้เกิดมีการประทะกันระหว่างลูกจ้างเอง

นอกจากกรณีดังกล่าว ปรากฏว่าแม้แต่พวกที่พวกเดียวกันเองของลูกจ้างที่นัดหยุดงาน ก็ยังมีการขัดกัน เช่น เมื่อมีการตั้งตัวแทนลูกจ้างเข้าเจรจากับนายจ้างแล้วปรากฏว่าเป็นที่ตกลงกันโดยเรียบร้อยแต่พอตัวแทนมาแจ้งผลให้ลูกจ้างทราบ ลูกจ้างส่วนใหญ่กลับไม่เห็นด้วย และหาว่าตัวแทนลูกจ้างรับเงินจากนายจ้าง นอกจากนั้นยังมีการตั้งตัวแทนใหญ่เพื่อเจรจากันใหม่ด้วย ทำให้เจ้าของสถานประกอบการเองต้องวุ่นวาย และเกิดความเอือมระอา

การนัดหยุดงานที่มีได้เกิดขึ้นจากสาเหตุของกิจการ

เจ้าของกิจการต้องประสบปัญหาเรื่องการนัดหยุดงานของลูกจ้างในกิจการของตนเอง ทั้งที่การนัดหยุดงานนั้น มิได้เกิดจากความบกพร่องของสถานประกอบการนั้น กล่าวคือ เมื่อมีการนัดหยุดงานเกิดขึ้นในกิจการประเภทอื่น เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ หรือโรงแรม ลูกจ้างจากสถานประกอบการอื่น ๆ ที่มีได้เกี่ยวข้องกับลูกจ้างที่มีการนัดหยุดงานก็จะแสดงความเห็นใจ โดยการละทิ้งหน้าที่การงานของตนมาให้การช่วยเหลือและสนับสนุนการเรียกร้องของลูกจ้างที่กำลังเผชิญปัญหาอยู่ เพื่อเป็นการร่วมพลังต่อรองกับนายจ้าง และเร่งเร้าให้รัฐบาลให้ช่วยเหลือเจรจากับนายจ้างให้ได้ผลตามที่ตนต้องการ ทำให้นายจ้างเกิดความท้อถอย เพราะไม่ว่าจะพยายามทำอย่างไรการนัดหยุดงานก็อาจเกิดขึ้นได้เสมอ หากลูกจ้างต้องการจะทำให้เกิดขึ้น

รัฐบาลไม่เจียมซาก

การดำเนินของรัฐบาลในช่วงที่มีการนัดหยุดงานอย่างมากมานั้น กล่าวได้ว่าไม่สามารถจะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดทำผิดกฎหมาย ก็จะใช้วิธีการผ่อนสั้นผ่อนยาว เพราะเห็นว่าหากจะใช้วิธีการขั้นเด็ดขาดแล้ว จะเกิดสถานการณ์ที่รุนแรงขึ้นได้ และจะทำให้ปัญหายืดเยื้อไม่จบสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลถูกโจมตีอยู่ตลอดเวลาทั้งจากกลุ่มต่าง ๆ ภายในประเทศไทยและจากฝ่ายตรงข้าม ภายนอกประเทศที่พยายามจะชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลไทยเป็นรัฐบาลของนายทุน และกดขี่กรรมกร รัฐบาลจึงต้องพยายามที่จะแสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานของรัฐบาลไม่ได้เป็นลักษณะของการช่วยนายจ้างและพยายามที่จะแสดงให้เห็นด้วยว่า ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ฝ่ายลูกจ้าง ดังนั้น รัฐบาลจึงไม่ยอมซึ่งบ่งลงไปว่า การกระทำอย่างไรเป็นความผิด จะใช้วิธีการอ้อมรอมกันไม่เอาผิดกัน เพราะหากจะเอาผิดกันจริง ๆ แล้ว ลูกจ้างจะต้องเดือดร้อนอย่างแน่นอน และเมื่อนั้นรัฐบาลก็จะถูกโจมตีอย่างรุนแรงอย่างไม่มีปัญหา และปัญหาต่าง ๆ ก็เกิดขึ้นต่อมา ซึ่งจะเป็นปัญหาของรัฐบาลที่ต้องหาทางแก้ไขต่อไป แทนที่จะแก้ปัญหาต้านแรงงานค้านเคียว ก็เลยต้องแก้ไขปัญหาลหลายด้านในเวลาเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่ารัฐบาลในยุคนั้นขาดประสิทธิภาพในการทำงาน

การนัดหยุดงานมีการประทะกันอย่างรุนแรง

การพิพาทแรงงานที่เกิดขึ้น มีบ่อยครั้งที่เกิดการประทะกันอย่างรุนแรง บางแห่งก็มีเหตุการณ์ถึงขั้นใช้กำลังและมีการยิงกันถึงตาย ทำให้บรรยากาศในการทำงานที่เสียหายไป และสถานการณ์ตึงเครียด เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลก็ไม่กล้าที่จะทำอะไรรุนแรงแม้จะเข้าไปก็ทำไปตามหน้าที่ เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็ถูกโจมตีว่าตำรวจทำร้ายประชาชน ปกป้องนายทุน เป็นต้น ทั้งนี้รัฐบาลเข้าไปก็พยายามอย่างยิ่งที่จะไม่ให้เกิดเหตุการณ์รุนแรง และเข้าไปเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ เมื่อมีเหตุการณ์รุนแรงแต่ละครั้งจะทำให้การนัดหยุดงานยืดเยื้อ และลูกจ้างจะรวมตัวกันมากขึ้น รวมทั้งลูกจ้างจากกิจการอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อรวมพลังให้

เห็นว่าพวกคนพร้อมที่จะต่อสู้กับนายทุน

การนัดหยุดงานของรัฐวิสาหกิจ

การนัดหยุดงานในช่วงแห่งความวิกฤติ มิได้เกิดขึ้นเฉพาะในกิจการของเอกชนเท่านั้น หากแต่เกิดในหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจอีกด้วย สิ่งที่นายจ้างมีความวิตกนอกเหนือจากการนัดหยุดงานโดยธรรมดา ก็ระหวั่นเป็นเพราะขาดความอำนวยความสะดวกต่างๆในหน่วยงานเหล่านี้ จะเห็นได้เป็นเพราะคนงานในรัฐวิสาหกิจได้มีการนัดหยุดงานและประกาศชูรัฐบาลติดต่อกันมาเป็นระยะ เช่น การประท้วง ประกาศศักิน้ำ การไฟฟ้าก็ประกาศจะตัดไฟฟ้าทั่วประเทศ ต่อมาก็องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยก็ประกาศชูมาอีก ทั้งนี้เพื่อบีบบังคับรัฐบาลทำตามสิ่งที่พวกคนต้องการและเรียกร้อง ทั้งนี้เท่าเทียมเป็นการก่อกวนวุ่นวายขึ้นภายในประเทศ เพราะไม่เพียงแต่นายจ้างเท่านั้นที่ต้องวุ่นวายใจ แม้แต่ประชาชน และรัฐบาลก็ต้องวุ่นวายไปกับการชู และการนัดหยุดงานของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นกิจการสาธารณูปโภคเหล่านี้ไปด้วย

การcingงานหรือการทำงานให้ขาด

วิธีการของลูกจ้างอีกอย่างหนึ่งซึ่งนายจ้างถือว่าเป็นลักษณะของการนัดหยุดงานประเภทหนึ่งก็คือ การcingงาน เนื่องจากการcingงานนี้ มิได้มีการนัดหยุดงานที่แท้จริงเกิดขึ้น ลูกจ้างคงทำงานไปตามปกติ แต่งานไม่เป็นไปตามความต้องการของเจ้าของกิจการ งานถูกคนงานcingให้ขาดลง ผลผลิตต่ำลง เช่นแตกอน ลูกจ้างคนหนึ่งๆอาจผลิตผลงานออกมาได้วันละ ๓๐ ชิ้น แต่ต่อมา เมื่อมีการขัดแย้งกันผลงานกลับลดลง เป็นวันละ ๑๕ ชิ้นดังนี้ เป็นต้น ทำให้ผลผลิตของนายจ้างลดลง ในขณะที่ต้นทุน ทางค่านแรงงานเพิ่มขึ้น ปัญหาจึงตกอยู่กับฝ่ายบริหารที่หาวิธีการกำจัดวิธีการคั่งกล่าวของลูกจ้างให้หมดสิ้นไป โดยไม่ขัดกับข้อที่กำหนดตกลงของกฎหมาย และทำให้การทำงานของนายจ้างเข้าสู่ภาวะปกติ

มีบุคคลภายนอกเข้าแทรกแซง

เมื่อมีการพิพาทแรงงานเกิดขึ้นบ่อยครั้งมากที่มีบุคคลภายนอกเข้าเกี่ยวข้องกับลูกจ้าง ทั้งเข้าไปในรูปของที่ปรึกษาและไม่ใช่ที่ปรึกษา ที่เข้าไปในลักษณะของที่ปรึกษาก็เนื่องมาจาก ลูกจ้างไม่ค่อยมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบทกฎหมายและวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย จึงจำเป็นต้องมีบุคคลที่มีความรู้มาให้คำแนะนำแก่พวกเขา ที่ปรึกษาของลูกจ้าง มีทั้งพวกนักศึกษามาจากกลุ่มต่างๆ ที่ตั้งกันอยู่อย่างมากมายในระยะนั้น และผู้นำกรรมกร ที่มีบทบาทในการพิพาทแรงงานแต่ละครั้ง ซึ่งที่ปรึกษาเหล่านี้ก็พร้อมที่จะช่วยเหลือลูกจ้างอยู่แล้ว หากเป็นเพียงที่ปรึกษาตามเจตนาของกฎหมายก็ไม่น่าจะมีปัญหา หากแต่ว่าการตัดสินใจ ในการเจรจาต่อรองแต่ละครั้ง ลูกจ้างไม่มีความมั่นใจในตนเองที่จะตกลงกับนายจ้าง จะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ปรึกษาของตนก่อนเสมอ ทั้งนี้ที่ปรึกษาก็ไม่ทราบข้อเท็จจริงของการ ดำเนินงานในสถานประกอบการต่างๆทั้งหมด ทำให้การเจรจาต่อรองไม่สิ้นสุดลงอย่างง่าย ๆ

อีกรูปแบบหนึ่งของการแทรกแซงจากบุคคลภายนอก ก็คือจะมีบุคคลภายนอกเข้ามา คลุกคลีกับลูกจ้างระหว่างมีการนัดหยุดงาน โดยมีหน่วยงานของตนติดต่อกันอยู่ภายนอก ข้ออ้าง ของบุคคลเหล่านี้ก็คือเพื่อให้คำปรึกษากับลูกจ้าง บุคคลเหล่านี้มักเป็นพวกนักศึกษาจากศูนย์ต่างๆ ซึ่งเข้ามาคลุกคลีหลอมนอนกับลูกจ้าง และหากการเจรจาไม่เป็นที่ตกลงไม่เป็นไปตามความต้องการ ของลูกจ้าง บุคคลเหล่านี้ก็พร้อมที่จะชักชวนให้ลูกจ้างนัดหยุดงาน และลูกจ้างก็พร้อมอยู่แล้ว เพราะเห็นว่าการนัดหยุดงานเป็นไม้ตายที่จะบีบบังคับนายจ้างได้ นอกจากนั้นบุคคลภายนอก ที่เข้าแทรกแซงในกลุ่มลูกจ้างจะเป็นผู้นำในการกล่าวโจมตีนายจ้างและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล โดยมีลูกจ้างเป็นผู้โห่ร้องสนับสนุน เนื่องจากบุคคลกลุ่มดังกล่าวไม่เข้าใจในข้อเท็จจริงของ สถานประกอบการแต่ละแห่งอย่างแท้จริง ทำให้จุดหมายของการเรียกร้องของลูกจ้างอาจผิดแผกไป แม้ว่าบุคคลเหล่านั้นอาจทำไปด้วยความปรารถนาดีต่อลูกจ้างอย่างแท้จริง แต่สำหรับนายจ้าง แล้วอาจมองเป็นว่า บุคคลคณะดังกล่าวมายุยงให้ลูกจ้างนัดหยุดงานและก่อให้เกิดความเสียหาย แก่ตน

นอกจากนั้นข้อเรียกร้องบางข้อของลูกจ้างก็เป็นการก้าวล่วงอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหาร โดยเอาความขัดแย้งเฉพาะตัวบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องกับความต้องการโดยส่วนรวม เช่น ขอให้ปลัดผู้จัดการฝ่ายต่าง ๆ ออกจากงาน เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้มิใช่เรื่องที่ลูกจ้างควรเข้าไปก้าวล่วง เพราะแม้แต่กฎหมายก็ไม่มีอำนาจอันใดจะบังคับนายจ้างได้ เนื่องจากการบริหารงานของนายจ้างนั้น นายจ้างจะต้องรับผิดชอบและพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ในกิจการเพื่อความอยู่รอดของกิจการ

ผลกระทบกระเทือนจากการนัดหยุดงานดังกล่าว ผู้ลงทุนหรือนายจ้างจะต้องเป็นผู้รับภาระอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และนอกจากการกระทบกระเทือนจากการนัดหยุดงานของลูกจ้างดังกล่าวแล้ว มูลเหตุค่านแรงงานที่ทำให้นักลงทุนไม่กล้าที่จะลงทุน หรือลงเงินทุนจำนวนมากในประเทศไทย มีดังนี้คือ

๑. การนัดหยุดงานที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย
๒. การยึกยักสถานประกอบการ เมื่อมีการนัดหยุดงาน
๓. การทำลายทรัพย์สินของนายจ้างขณะมีการนัดหยุดงาน
๔. มีการกักขังหน่วงเหนี่ยวเจ้าของกิจการ
๕. การนัดหยุดงานมีภาวะเมืองเข้าเกี่ยวข้อง

การนัดหยุดงานที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ ๔ ว่าการนัดหยุดงานที่เกิดขึ้นอย่างมากมายในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ จนกระทั่งถึง พ.ศ. ๒๕๑๙ มีหลายครั้ง ซึ่งส่วนมากในระยะต้น ๆ ลูกจ้างไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายแรงงาน บางรายก็ทำการหยุดงานโดยที่นายจ้างยังไม่ทันตั้งตัว ลูกจ้างก็หยุดงานเสียแล้ว โดยยังไม่ได้นัดขอร้อง เมื่อหยุดงานแล้วจึงยื่นข้อเรียกร้อง และมีการเจรจากันหลายครั้ง การกระทำดังกล่าวเป็นเพราะคนงานบางประเภทบางหมู่ ยังไม่เข้าใจขั้นตอนของกฎหมายแรงงานว่า ก่อนที่จะมีการนัดหยุดงานกันนั้น ควรจะกระทำอย่างไรบ้าง จึงจะถูกต้องตามกฎหมายแรงงาน พวกเหล่านี้ไม่ได้อ่านกฎหมายกัน เมื่อนี้ก็จะหยุด

ก็หยุดกันเลย นอกเหนือจากเหตุผลดังกล่าวแล้ว ลูกจ้างต้องการจะบีบบังคับนายจ้างให้ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของตน ให้ได้ผลดียิ่งขึ้นโดยอาศัยพลังการนัดหยุดงานของพวกเขา

การยึดสถานประกอบการเมื่อมีการนัดหยุดงาน

ตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเมื่อมีการนัดหยุดงานแล้วลูกจ้างของบริษัทใหญ่ ๆ หลายแห่งจะใช้วิธียึดสถานประกอบการของนายจ้าง ในขณะที่การนัดหยุดงานหรือการพิพาทแรงงานยังคงลงกันไม่ได้ และการเจรจาไม่เป็นที่พอใจของลูกจ้าง การยึดสถานประกอบการก็เพื่อที่จะไม่ให้นายจ้างเจ้าของสถานประกอบการเข้าไปทำงานหรือเข้าไปรักษาทรัพย์สินของตน บางรายถึงกับยึดสถานประกอบการของนายจ้างแล้วก็ดำเนินการผลิตสินค้าออกจำหน่ายเสียเองเพื่อทำเงินเหล่านั้นมาใช้จ่ายระหว่างการนัดหยุดงาน ซึ่งการกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดการเสียหายแก่นายจ้างอย่างมาก

การทำลายทรัพย์สินของนายจ้างขณะมีการนัดหยุดงาน

นอกจากจะมีการเข้ายึดสถานประกอบการของนายจ้างแล้ว ลูกจ้างบางแห่งก็จะทำลายทรัพย์สินของนายจ้าง เช่น สถานที่ทำงาน เครื่องใช้ในการทำงาน เครื่องจักร นอกจากนั้นก็ยังมีการนำเอาสินค้าของบริษัทที่ผลิตเก็บไว้เอาออกมาเผา เพื่อระบายความแค้นเป็นเพราะความคะนอง หรือเหตุผลอื่นใดก็ตามการกระทำดังกล่าวไม่เป็นการถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นในสายตาของนายจ้าง เจ้าของทรัพย์สินหรือในสายตาของประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งอยู่นอกวงของเหตุการณ์

การกักขังหน่วงเหนี่ยวเจ้าของกิจการ

ปัญหาต่าง ๆ มิได้หยุดอยู่เพียงเท่านั้น การพิพาทแรงงานที่ก่อให้เกิดการขัดแย้งระหว่างลูกจ้างและนายทุนจนลุกลามใหญ่โตไม่มีเพียงแต่เจ้าของกิจการจะเข้าไปปฏิบัติหรือรักษาทรัพย์สินในสถานที่ของตนเองไม่ได้เท่านั้น นายจ้างบางรายกลับถูกรบราลูกจ้างที่ยึดครอง

สถานที่จับตัวเอาไว้ และกักขังหน่วงเหนี่ยวทำให้ขาดอิสรภาพ เพื่อเป็นการประกันในการ
 ครอบงำ ในเรื่องข้อเรียกร้องของลูกจ้าง และเมื่อมีการเจรจาเมื่อก่อนก็มักจะให้มีการประนี
 ประนอมขอให้นายจ้างไม่เอาความผิดใดๆ แก่ลูกจ้างไม่ว่าทางแพ่งหรือทางอาญาและฝ่ายนาย
 จ้างก็จำต้องยอมความนั้นเพื่อคึกปัญหาทั้งหมดเพื่อให้การพิพาทแรงงานที่เกิดขึ้นสิ้นสุดลง

การนัดหยุดงานที่มีการเมืองเข้าเกี่ยวข้อง

ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ ๔ เช่นกันในเรื่องการนัดหยุดงานที่มีนักการเมืองเข้าแทรก
 แขง ทั้งจากบุคคลภายในประเทศและฝ่ายตรงข้าม ซึ่งพยายามเข้าแทรกแซงลูกจ้างเมื่อมี
 การพิพาทแรงงาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศปั่นป่วน และเน้นให้เห็น
 ถึงความเหลื่อมล้ำระหว่างลูกจ้างกับนายจ้าง และพยายามทำให้การนัดหยุดงาน การพิพาท
 แรงงานลุกลามบานปลายจนถึงขั้นการใช้กำลังรุนแรง จนเกิดความวุ่นวายและก็จะโจมตีรัฐบาล
 ต่าง ๆ นานา อันมีผลกระทบกระเทือนต่อฐานะของรัฐบาลอย่างมาก ทำให้ผู้ลงทุนมีความหวั่นเกรง
 ว่า ประเทศไทยจะถูกครอบงำโดยลัทธิการปกครองเช่นเดียวกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการ
 รวมพลังต่อต้านระบบนายทุนของกรรมกรซึ่งมักใช้คำว่า ชนชั้นกรรมาชีพ และปรากฏว่ามีนักการเมือง
 บางคนก็มีความต้องการที่จะให้ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองให้เป็นระบบ
 สังคมนิยมอยู่ด้วยเช่นกัน

จากเหตุการณ์ด้านแรงงานที่เกิดขึ้นทั้งหมด นายจ้างมีความรู้สึกว่าคุณเองถูกลูกจ้าง
 รวมตัวเพื่อบีบบังคับให้ปฏิบัติตามที่ลูกจ้างเรียกร้อง จึงเกิดความไม่พอใจทั้งในด้านการปฏิบัติ
 ของเจ้าหน้าที่ทางรัฐบาล และในการกระทำของลูกจ้าง รวมทั้งการแทรกแซงต่าง ๆ ที่ทำให้
 การพิพาทแรงงานยืดเยื้อและรุนแรง จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายขึ้น นายจ้างจึงมีปฏิกิริยา
 โต้ตอบบ้างเช่น ปิดงานงคจ้างเสียเลย หรือเลิกจ้างตัวแทนลูกจ้าง และลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง
 ซึ่งแน่นอนผลเสียขั้นต้นจะต้องตกอยู่กับลูกจ้างผู้ถูกเลิกจ้าง และในที่สุดผลเสียโดยส่วนรวมแล้ว
 ก็จะตกอยู่ประเทศชาติ และไม่เพียงเท่านั้นนายจ้างหรือเจ้าของเงินทุนทั้งหลายเริ่มขยายคึกปัญหา
 แรงงานและลดการลงทุนลง โครงการต่าง ๆ ที่เคยตั้งใจจะขยายก็ระงับเสีย เพราะกลัวว่า

เหตุการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นกับตนเองอีก หรือจะเป็นเช่นเจ้าของสถานประกอบการอื่น ๆ ที่เคยประสบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการแทรกแซงของกลุ่มนักนิยมลัทธิตรงข้าม นักลงทุนมีความกลัวว่า หากการปฏิบัติการของชนชั้นกรรมาชีพสำเร็จ ประเทศไทยก็จะถูกปกครองด้วยระบบดังกล่าว และสถานประกอบการของตนก็จะถูกยึด และตนเองก็จะต้องประสบความลำบาก นักลงทุนจึงเปลี่ยนทิศทางการลงทุนไปยังประเทศที่ปลอดภัยกว่า การลงทุนในประเทศไทยจึงลดลงอย่างเห็นได้ชัดในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๙ ทำให้โอกาสทำงานของแรงงานในประเทศลดน้อยลง และผลเสียอื่น ๆ ก็ตามมาภายหลังทั้งทางสังคม และทางเศรษฐกิจ

ผลของการนัดหยุดงานที่มีต่อภาวะการต่าง ๆ และการลงทุน

การนัดหยุดงานของลูกจ้างที่เกิดขึ้นอย่างมากมายในช่วง พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า แรงงานไทยถูกทอดทิ้งมาเป็นเวลานาน อาจกล่าวได้ว่า การนัดหยุดงานที่เกิดขึ้นอย่างมากมายนี้มีผลทำให้รัฐบาลได้ทราบถึงความเดือดร้อนที่แท้จริงของคนงาน และจะค้นหาทางแก้ไขและคุ้มครองต่อไป นอกจากนั้นหลังมีการพิพาทแรงงานแล้ว ลูกจ้างได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นหลายอย่าง อย่างน้อยก็ดีกว่าที่เป็นอยู่ในอดีต และยังทำให้ลูกจ้างทราบถึงสิทธิต่าง ๆ ของตนที่มีตามกฎหมาย ทางฝ่ายนายจ้าง นายจ้างที่ทราบถึงความบกพร่องในการบริหารงานของตน และหันมาเอาใจใส่คนงาน รวมทั้งพยายามปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

นอกเหนือจากผลดังกล่าวแล้ว การนัดหยุดงานของลูกจ้างในช่วง พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๙ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างมากมาย ทำให้ภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศตกต่ำ นอกเหนือจากการตกต่ำของเศรษฐกิจภายในอันเรื่องมาจากความตกต่ำของเศรษฐกิจโลก ทั้งนี้เพราะการนัดหยุดงานในช่วงดังกล่าวทำให้เกิด

๑. ผลผลิตรวมของประเทศลดลง ถ้าเราจะมองดูทางค่านผลิตเพื่อส่งออก ประเทศไทยก็มีสินค้าสำหรับส่งออกน้อยลง โอกาสที่จะได้เงินตราต่างประเทศมาพัฒนาประเทศ

ก็น้อยลง และโอกาสจะขาดดุลยการค้าก็จะมีมากขึ้น ถ้ามองดูค่าเงินบาทที่ผลิตมาป้อนผู้บริโภคภายในประเทศก็จะมีค่าต่ำลง และในขณะเดียวกัน ราคาขายของสินค้าชนิดนั้น ๆ ก็มีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียกร้องของลูกจ้างด้วย

๒. รายได้รวมของประเทศลดลง ทั้งนี้เพราะรายได้ของประเทศชาติก็ได้มาจาก รายได้รวมของประชากรในประเทศ การนัดหยุดงานทำให้รายได้ของกรรมกรและนายจ้างลดลง

ทางด้านกรรมกร อาจมีรายได้ลดลง เช่นกรณีที่กรรมกรเรียกร้องไม่ถูก สถานการณ์ เช่น ยามที่นายจ้างขาดทุน การค้าของสินค้าชนิดนั้นขบเซา ยกตัวอย่างการค้าสิ่งทอในตลาดโลก ไม่ว่าจะเป็นเส้นใยสังเคราะห์ ค้าย หรือผ้า และเสื้อผ้าสำเร็จรูป ราคาของสินค้าดังกล่าวตกต่ำมาก เนื่องมาจากผลของการเกิดเงินเฟ้อทั่วโลก ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๗ นอกจากนั้นก็ยังมีการแข่งขันทางการตลาดของเกาหลีและไต้หวัน ประการหนึ่ง ประการต่อมา ปรากฏว่าการเรียกร้องมากเกินไปเกินกว่าที่นายจ้างจะให้ได้ เช่นขอค่าครองชีพ ๘๐๐ บาทต่อเดือน หรือขอขึ้นเงินเดือนปีละ ๑๕% เป็นต้น ประการสุดท้าย มีการเรียกร้องบ่อยและถี่เกินไป จะเห็นได้ว่า ในช่วงดังกล่าวมีการเรียกร้องและการนัดหยุดงานโดยเฉลี่ยแล้วเกิดขึ้นทุกวัน บางรายยังไม่ทันข้ามปีก็เรียกร้องกันอีกแล้ว นอกจากนั้น การนัดหยุดงานยังมีผลต่อการเพิ่มของค่าจ้างแรงงานขึ้นค่าด้วย ดังจะเห็นได้ว่าตั้งแต่วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๖ ซึ่งอัตราค่าจ้างขึ้นค่าเพียง ๑๒ บาท เพิ่มเป็นวันละ ๒๕ บาท ในวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๑๘ ซึ่งเป็นเวลาเพียง ๒ ปี แต่ค่าจ้างเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัว นายทุนทั้งหลายยอมปรับตัวไม่ทัน ต่อต้นทุนที่สูงขึ้น

ทางด้านนายจ้าง ในระหว่างที่มีการเรียกร้องให้เพิ่มค่าจ้าง รายได้ของนายจ้างก็ลดลง ระหว่างนั้นเครื่องมือ เครื่องจักรบางอย่างก็ต้องคิดว่าเสื่อมคุณภาพ เพราะกาลเวลาและสมัยนิยมที่ผ่านไปลูกค้าที่เคยติดคอไว้ก็หันไปซื้อสินค้าจากประเทศอื่น ๆ เมื่อมีการตกลง นายจ้างจึงมักต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ไม่เพียงแต่ตามข้อตกลงใหม่ ยังต้องชดเชยให้กับคนงานระหว่างการนัดหยุดงานอีกด้วย ถ้าในกรณีปิดโรงงาน นายจ้างก็อาจต้องเสียเวลาระยะหนึ่งที่จะขายกิจการหรือโอนให้กับผู้อื่นหรือผู้ถือหุ้นใหญ่

นอกจากรายได้ของกรรมกรและนายจ้างจะลดลงแล้ว รายได้ของการท่องเที่ยว
ของภูมิภาคบริการโรงแรม รายได้จากกิจการขายของที่ระลึกและรายได้อื่น ๆ ก็ลดลงตาม
ไปด้วย

เมื่อรายได้รวมของประเทศลดลง เศรษฐกิจก็ซบเซา อาจเป็นผลให้นายจ้างขาดทุน
มากขึ้น และลูกจ้างว่างงานมากขึ้น (๑)

๓. ค่าครองชีพภายในประเทศสูงขึ้น กล่าวคือ การเรียกร้องของลูกจ้างจนถึงการ
นัดหยุดงานแต่ละครั้ง ทำให้นายจ้างต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น อีกทั้งต้นทุนการผลิตก็สูงขึ้นเพราะ
ต้องเพิ่มค่าจ้างให้กับลูกจ้าง จักรวรรดิการเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายระหว่างการนัดหยุดงานของลูกจ้าง
และการสูญเสียผลผลิตระหว่างการนัดหยุดงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นต้นทุนที่นายจ้างจะต้องเสียเพิ่ม
ขึ้นทั้งนั้น ด้วยเหตุนี้ ทำให้ราคาสินค้าที่ผลิตขึ้นจึงมีราคาสูงขึ้นด้วย เป็นเหตุให้ค่าครองชีพโดย
ทั่วไปสูงขึ้น และการที่ราคาสินค้าสูงขึ้นเรื่อย ๆ นี้ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้นในที่สุด

๔. การกระทบกระเทือนการผลิตสินค้าอื่น ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน กรณี
นี้เป็นลักษณะของการพึ่งพาอาศัยวัตถุดิบ เพราะปกติโดยทั่วไปแล้ว ผู้ผลิตจะไม่เก็บวัตถุดิบเอา
ไว้มาก เพราะจะทำให้เงินทุนไปจมอยู่โดยเปล่าประโยชน์ เมื่อสินค้าประเภทหนึ่งเกิดการ
ชะงักในการผลิตก็ทำให้สินค้าอีกประเภทหนึ่งซึ่งต้องอาศัยสินค้าประเภทแรก เป็นวัตถุดิบต้อง
ชะงักการผลิตตามไปด้วย เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ เมื่อการทอผ้าไม่สามารถผลิตได้ บริษัท
ทอผ้าสำเร็จรูปก็พลอยชะงักไปด้วย เพราะต้องอาศัยผ้าในการตัดเย็บ และในทำนองเดียวกัน
เมื่อต้นทุนสินค้าประเภทแรกสูงทำให้ราคาสูง ก็จะมีผลทำให้ราคาสินค้าที่ต้องอาศัยซึ่งกันและกัน
สูงขึ้นด้วย เป็นต้น

๕. รายได้เข้าประเทศจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศลดลง เพราะการนัดหยุดงานของลูกจ้างโรงแรมใหญ่ ๆ หลายแห่ง เช่น โรงแรมकुสิตธานี ทำให้นักท่องเที่ยวประสบความลำบากในการใช้บริการ และมีข่าวแพร่ออกไปทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความขยาด ประเทศไทย บ้างไปท่องเที่ยวยังประเทศอื่นในแถบเดียวกัน ซึ่งเรื่องนี้ นายโอสถ โกศิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้กล่าวในรายการพบประชาชน เรื่อง "สถานการณ์แรงงานในปัจจุบันเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๑๒" ว่า "ในระยะที่คนงานหยุดงานกันมาก ๆ นั้น มีการเลิกจ้างห้อง และบินไปที่อื่น เพราะเพื่อนบ้านทุกแห่งเขาก็ต่างส่งเสริมเรื่องการท่องเที่ยวกันทั้งนั้น และเรื่องการเปลี่ยนแปลงเส้นทางของเครื่องบินเพียงครึ่งชั่วโมงก็เปลี่ยนไปถึงประเทศอื่นได้แล้ว "

นอกจากนั้น การนัดหยุดงานในกิจการเกี่ยวกับการคมนาคม ไม่ว่าจะเป็นของการรถไฟ รถโดยสารประจำทาง ทำให้การขนส่งสินค้าคงได้รับการกระทบกระเทือน เพราะไม่สามารถส่งสินค้าไปจำหน่ายยังผู้บริโภค ทำให้สินค้าบางอย่างได้รับการเสียหาย และมีส่วนทำให้สินค้าบางอย่างมีราคาสูงขึ้น เมื่อกล่าวโดยส่วนรวมแล้วจะเห็นได้ว่า การนัดหยุดงานมีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจในประเทศไม่น้อยเช่นกัน

เมื่อภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศไม่ดี ก็เป็นผลให้นักลงทุนไม่กล้าที่จะลงทุนในประเทศ เพราะมันอาจจะไม่คุ้มกับเงินที่ลงทุนไป ภาวะเศรษฐกิจเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่นักลงทุนจะต้องพิจารณาว่าเขาควรลงทุนหรือไม่

จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เศรษฐกิจในประเทศชงเขาก็จะเป็นผลต่อการลงทุนในประเทศ หากนายจ้างไม่สามารถจะทนต่อการเรียกร้องของผู้ใช้แรงงานได้ ก็อาจทำให้นายจ้างเลิกกิจการได้ การเลิกกิจการที่มีแรงงานมาก ๆ เช่น โรงแรม และสิ่งทอ จึงอาจทำให้ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ว่างงาน และเมื่อไม่มีการลงทุนเพิ่ม เศรษฐกิจในประเทศก็จะชะงักงันต่อไปอีกด้วยเช่นกัน

นอกเหนือจากมีผลกระทบกระเทือนถึงภาวะเศรษฐกิจ ก็มีผลทางด้านการเมือง อีกด้วย ในขณะที่รัฐบาลกำลังประสบปัญหาต่าง ๆ อย่างมากมายไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ภาวะเศรษฐกิจ เงินเฟ้อ และปัญหาการขึ้นราคาน้ำมัน ปรากฏว่าปัญหาทางคลังแรงงานมีไคล่คั่นน้อยลงไปเลย นับวันที่ทวีความรุนแรงขึ้นจนเป็นปัญหาระดับประเทศที่รัฐบาลจะต้องหาทางแก้ไขให้เร็วที่สุด ดังที่ทราบแล้วว่า การนัดหยุดงานของกรรมกรไทยในช่วงดังกล่าวมิใช่เป็นการนัดหยุดงานอย่างธรรมดา จึงทำให้รัฐบาลต้องได้รับความกระทบกระเทือนอย่างมาก เพราะต้องการที่จะ ถนอมน้ำใจทั้งสองฝ่าย ต่อเมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องตัดสินใจลงไปก็เกิดการประทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐบาลและลูกจ้างผู้คัดค้าน และยิ่งถูกโจมตีจากกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ว่า รังแกกรรมกร ปกป้องนายทุน ประกอบกับการโจมตีของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ในด้านแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าแทรกแซงกรรมกรของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ที่ให้การสนับสนุนลัทธิการปกครองที่เป็นปฏิปักษ์ต่อประเทศไทย โดยให้การนัดหยุดงานของกรรมกรเป็น เครื่องมือในอันที่จะทำให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยทรุดหนักลงไปเรื่อย ๆ เพื่อจะได้โจมตีว่ารัฐบาลไทยไม่สามารถแก้ไขความอดอยากความหิวโหยของประชาชนได้ จึงทำให้การนัดหยุดงานมีมากขึ้นและรุนแรงยากต่อการแก้ไข ยิ่งรุนแรงมากเท่าใด จนสร้างความวุ่นวายให้กับรัฐบาลในการแก้ไขก็จะเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายคอมมิวนิสต์มากเท่านั้น ปรากฏว่าปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกับวิกฤติการณ์ด้านแรงงานมีมากเสียจนรัฐบาลแก้ไขไม่ไหว ผลที่สุดรัฐบาลก็พิจารณาตัวเองลาออกจากการเป็นรัฐบาลไป และก็มีรัฐบาลชุดใหม่ขึ้นมาแทนและมีลักษณะเช่นเดียวกัน เพียงรัฐบาลเข้ามาปฏิบัติงานใหม่ยังไม่ทันจะครบสองเดือนก็ถูกโจมตีจากกลุ่มต่าง ๆ อย่างรุนแรง จนกระทั่งประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลถึง ๒ รัฐบาล ๓ นายกรัฐมนตรี ในช่วงเวลาเพียง ๓ ปี

เมื่อนายทุน นักลงทุน เห็นว่ารัฐบาลขาดเสถียรภาพไม่มีความมั่นคง ก็ยอมที่จะไม่แน่ใจว่า หากลงทุนลงไปแล้วกิจการของตนจะประสบปัญหาอย่างไรบ้าง เพราะรัฐบาลไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ และไม่มั่นนโยบายที่แน่นอน เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลอยู่หลายครั้ง ทำให้ความลึกลับที่จะลงทุนของนักลงทุนมีลดน้อยลงตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักลงทุน

ต่างประเทศเริ่มไม่แน่ใจในรัฐบาลไทย เพราะกลัวว่าจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง
แน่ ๆ เพราะประเทศรอบประเทศไทยมีการรัฐประหารเปลี่ยนแปลงการปกครองกันทุกประเทศ
แล้ว จึงได้เห็นเหตุการณ์ลงทุนไปยังประเทศอื่น ๆ แม้แต่นักลงทุนชาวไทยบางคนก็ยังไม่แน่ใจใน
ภาวะการณ์ของประเทศไทยเองถึงกับนำเงินไปลงทุนทำการค้ายังต่างประเทศ

สำหรับในด้านการลงทุน จะเห็นได้ว่า ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมของรัฐบาล นั้น
มีหลักสำคัญอันหนึ่ง ก็คือจะต้องสร้างบรรยากาศในการลงทุนให้แจ่มใสกล่าวคือ ทำให้ฝ่าย
ลงทุนสร้างอุตสาหกรรมขึ้นในเมืองไทยแล้วจะได้มีความสุข มีความร่มเย็น แต่ถ้าหากมีการ
นัดหยุดงานกันมากจนเกินไปจนกระทั่งเขาต่อแทแล้วเขาก็จะเกิดความกลัว

ในขณะที่สาเหตุที่ทำให้บรรยากาศในการลงทุนขมเขานี้มีอยู่หลายประการด้วยกันนั้น
เราจะมาพิจารณาต่อไปว่า อะไรเป็นสาเหตุสำคัญของการลดลงในการลงทุน

รายงานข่าวจากหนังสือพิมพ์เคลีไทม์ ฉบับวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๔ ได้รายงานว่า
"รายงานข่าวจากวงการเศรษฐกิจหลายกระแส รายงานต่อกันว่า การลงทุนใน
กิจการต่าง ๆ ในประเทศเกิดภาวะชะงักงันโดยสิ้นเชิงทั้งนี้รวมไปถึงการกู้เงินจากธนาคาร
ออกมาเพื่อการลงทุนด้วย การดำเนินงานที่มีอยู่เป็นเพียงการขยายงานที่ทำอยู่แล้ว หรือได้เริ่ม
ไว้ก่อนไม่สามารถจะหยุดยั้งได้เท่านั้น แทบจะไม่มีกรณีเริ่มงานใหม่ ซึ่งเป็นขนาดใหญ่กันเลย
ในระยะหลัง ๆ นี้สภาพดังกล่าวก็เท่ากับเป็นการยืนยันว่า เศรษฐกิจของบ้านเมืองกำลังย่ำแย่
อยู่กับที่ อันเป็นสภาพที่ไม่พึงประสงค์แน่นอน

ในการวิเคราะห์สาเหตุของการชะงักงันเช่นนี้ ปัญหาเรื่องเหตุการณ์รอบ ๆ บ้าน
อันเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน ซึ่งก็คงเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการชะงักงันของการลงทุนขึ้น แต่ก็เชื่อ
ว่าไม่ใช่สาเหตุสำคัญของปัญหา เพราะในระยะที่มีการลงทุนขนาดใหญ่ขึ้นในประเทศไทยนั้น
ข้าง ๆ บ้านของเราก็กำลังมีสงครามขนาดใหญ่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นสงครามที่พอจะคาด
หมายโฉมหน้าได้โดยไม่ผิดพลาด นักลงทุนนั้นมิได้เกรงกลัวจนถึงขั้นชะงักงัน มาขณะนี้สงคราม
ก็จบสิ้นไปแล้ว สิ่งแวดล้อมกำลังจะดีขึ้นเรื่อย ๆ ปัญหาเรื่องเหตุการณ์รอบ ๆ ประเทศไทยจึง
ไม่น่าจะเป็นเรื่องใหญ่ต่อไปอีก ดังนั้นสาเหตุสำคัญที่จะทำให้เกิดการชะงักงันในการลงทุน

ดังนี้ เป็นอยู่ในขณะนี้จึงย่อมต้องมาจากเรื่องในประเทศของเราเองเท่านั้น

การยุบ การก่อเรื่องยุ่งๆ ในบ้านเมือง การหยุดงานและการเรียกร้องที่ขาดเหตุผล วิธีการเปลี่ยนแปลงเรียกร้องที่รุนแรงนอกขอบเขตของกฎหมาย รวมทั้งการที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถที่จะรักษากฎหมายและดูแลให้ทุกฝ่ายปฏิบัติตามกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา เหล่านี้เป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้ไม่มีใครคิดที่จะกล่าวดูหมิ่นประกอบกิจการขนาดใหญ่ขึ้นมาในประเทศไทย เพราะว่าการลงทุนขนาดใหญ่เช่นนั้น จะต้องมีการคาดหมายเหตุการณ์เหล่านั้นล่วงหน้าเป็นระยะเวลาไกลพอสมควร จำต้องอาศัยข้อมูลจากสภาพปัจจุบัน เช่น อัตราค่าแรงกฎหมายและระเบียบแบบแผนที่ใช้กันอยู่ โดยกะเผื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงได้ตามสมควร แต่ถ้าหากปล่อยให้มีการใช้กำลัง มีการละเมิดกฎหมายและแบบแผนกันในการเรียกร้องต่าง ๆ ดังมีตัวอย่างมาแล้ว เช่นนี้ ย่อมเป็นเรื่องที่คาดหมายล่วงหน้าได้ยาก และย่อมจะทำให้ไม่มีใครกล้าเสี่ยงในการลงทุนขนาดใหญ่ในประเทศอีกต่อไป อาจจะมีก็เพียงการลงทุนฉาบฉวยเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งไม่เป็นหลักฐานมั่นคงเท่านั้น " (๒)

จากเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่สงบทางด้านแรงงานดังที่ได้อธิบายมาแล้ว ได้ก่อให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อเจ้าของสถานประกอบการซึ่งมีผลถึงต่อไปถึงการตัดสินใจลงทุนในประเทศดังนี้ คือ

๑) ปัญหาและภาระทั้งหมดจากการเกิดวิกฤติการณ์ด้านแรงงานจนถึงการนัดหยุดงานและการทำลายโดยวิธีการรุนแรงต่าง ๆ นั้น ผู้ที่ต้องรับผิดชอบและรับภาระดังกล่าวทั้งหมด ก็คือเจ้าของเงินทุน และในเรื่องการเพิ่มค่าจ้าง ค่าครองชีพ และสวัสดิการ ก็เป็นภาระต่อมาที่เจ้าของสถานประกอบการจะต้องรับเพิ่มขึ้นอีกอย่างเห็นได้ชัด

๒) โดยข้อเท็จจริงผลจากการนัดหยุดงานการพิพาทแรงงาน เป็นส่วนหนึ่งที่เร่งให้มีการประกาศค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ผู้ที่ได้รับค่าจ้างเท่ากับค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมายหรือได้รับในระดับสูงกว่าอยู่แล้วก็เกิดความไม่พอใจและขอให้มีการเพิ่มค่าจ้างต่อไปอีก การเรียกร้องและการพิพาทแรงงานก็จะเกิดขึ้นอีก

๓) โรงงานอุตสาหกรรมซึ่งผู้ประกอบการปฏิบัติต่อคนงานเป็นอย่างดีอยู่แล้ว และคนงานก็ได้รับค่าจ้างในระดับที่ยุติแล้ว แม้การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจะไม่มีผลบังคับ แต่คนงานก็จะมีปฏิกิริยาต่อการขึ้นค่าจ้างทันที เพราะเห็นว่าพวกตนควรได้รับการปรับปรุงค่าจ้างสูงขึ้นไปอีก และอาจรวมตัวกันก่อการนัดหยุดงานขึ้นอีก

๔) ในการลงทุนประกอบการโดยเฉพาะการลงทุนจากต่างประเทศซึ่งถือว่าค่าจ้างแรงงานในประเทศไทยต่ำ จึงขมที่จะลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงาน อุตสาหกรรมส่วนใหญ่จึงเป็นอุตสาหกรรมที่เป็น Labor Intensive โดยถือหลักว่าค่าแรงควรจะอยู่ระหว่าง ๓๕ - ๕๐% ต้นทุนด้านแรงงานสูงกว่านี้ ทำให้กำไรต่ำกว่านี้ก็ยากที่จะลงทุน ดังนั้นเมื่อค่าจ้างแรงงานสูงขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ไม่มุ่งใจต่อการลงทุนในประเทศอย่างเห็นได้ชัด

๕) อุตสาหกรรมการผลิต เพื่อการส่งออก ปกติตามวิถีการค้า จะต้องมีการทำสัญญาหาตลาดไว้ให้แน่นอน การที่ค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นทำให้ต้นทุนในการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างกระทันหัน ธุรกิจอาจรับตัวไม่ทัน จึงต้องประสบปัญหาอาจต้องขาดทุนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การที่จะบิดพลิ้วกับผู้ซื้อจากต่างประเทศ จะทำได้ยากเพราะว่ามีการทำสัญญาซึ่งกันและกันอยู่ ทั้งธุรกิจที่มีความรับผิดชอบจะไม่อาจทำได้ ผลเสียหายจะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมและเศรษฐกิจของประเทศชาติในระยะต่อไปได้ (๓)

๓) สมาคมอุตสาหกรรมไทย, ข่าวสารสำนักวิชาการธุรกิจและอุตสาหกรรม
 หอการค้าไทยและสมาคมอุตสาหกรรมไทย, ๕ มกราคม ๒๕๑๘

ปฏิกิริยาจากนักลงทุนต่อการนัดหยุดงาน

ในเรื่องการนัดหยุดงานของลูกจ้างนี้ ปรากฏว่าผู้ลงทุนหรือนายจ้างเริ่มมีปฏิกิริยา ต่อท่าน นาย David Lyman ประธานสภาหอการค้าอเมริกันในไทย ให้ความเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในการลงทุนในประเทศไทยในหนังสือพิมพ์ประชาชาติไทย ฉบับวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ว่า

" บรรยากาศในการลงทุนในประเทศไทยขณะนี้ (พ.ศ. ๒๕๑๘) มีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในภูมิภาคนี้ด้วย การเปลี่ยนแปลงกฎหมายการลงทุนก็เป็นเรื่องการเมือง แต่ก็เป็นเรื่องธรรมชาติ เหตุการณ์ในเขมร ลาว และเวียดนามใต้อาจมีผลต่อบรรยากาศการลงทุนในไทย ผู้ลงทุนต่างไม่ยอมเสี่ยงมาก ตลอดจนความวุ่นวายทางด้านแรงงานก็ทำให้ผู้ลงทุนขยาดกลัว เพราะฉะนั้น นักลงทุนจึงต้องวิเคราะห์ ความเสี่ยงและพิสูจน์ความคุ้มค่า ซึ่งศัตรูในที่นี้มันมีความตอบหลายอย่าง ซึ่งแต่ละคำตอบดูเหมือนจะไม่ถูกต้องสมบูรณ์นัก หากที่ของสหรัฐต่อภูมิภาคนี้มัน จะต้องรอดูก่อนจึงจะบอกได้ว่าจะเป็นอย่างไร

เกี่ยวกับข้อคิดเห็นว่า บริษัทใหญ่ ๆ ของสหรัฐอเมริกาจะลงทุนในประเทศไทยต่อไปหรือไม่ นาย Lyman กล่าวว่า อันนี้จะต้องรอดูไปก่อนแต่เขาเห็นว่าความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองในประเทศ และสถานการณ์นั้นมีผลเสียต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ แต่ปัจจุบันนี้ความล้มเหลวของอินโดจีนก็ไม่ได้มีผลต่อชาวต่างประเทศมากมายดังที่บางคนคิด

สิ่งที่นักลงทุนต่างชาติต้องการทราบในขณะนี้ก็คือเขามีฐานะอย่างไร เพราะฉะนั้น ผู้ที่ตัดสินใจของไทยควรที่จะวางกฎและระเบียบเป็นลายลักษณ์อักษรว่า นโยบายที่แน่นอนของตนเป็นอย่างไร " (๔)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดตั้งแต่บทที่ ๒ ผู้เขียนจะไต่เถาะเหตุผลสมมุติฐานทั้ง ๕ ประการ โดยสรุปจากรายละเอียดในบทก่อน ๆ เพื่อให้เห็นไต่ชัดดังนี้

การนัดหยุดงานในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๘ มีการเมืองเข้าเกี่ยวข้องกับแทรกแซง

ในเรื่องการนัดหยุดงานนั้น ได้กล่าวมาแล้วว่า มีสาเหตุต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นเกิดจากภาวะเศรษฐกิจบีบรัด การตื่นตัวเรื่องการใช้สิทธิต่าง ๆ ของลูกจ้างหรืออื่น ๆ แต่ นอกเหนือจากสาเหตุธรรมดาสามัญที่กล่าวถึง ปรากฏว่ามีการแทรกแซงทางการเมือง ในหมู่กรรมกรด้วย และการเมืองในที่นี้ ผู้เขียนหมายถึง การเมืองในกลุ่มผู้นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์กับการปกครองประเทศไทย ทั้งนี้ นายประสิทธิ์ ไชยทองพันธ์ ที่ปรึกษาผู้รักษาพระนครฝ่ายมวลชน ได้กล่าวว่า จุดประสงค์ของฝ่ายตรงข้ามในการแทรกแซงกลุ่มกรรมกร มีดังนี้

๑. ใช้สมาคมลูกจ้าง หรือสหภาพแรงงาน เป็นพลังอำนาจในการล้มล้างรัฐบาล การกระทำยังไม่ได้ก็จะรอไปชั่วขณะหนึ่ง เพื่อโอกาสที่เหมาะสมในอันที่จะทำสงครามประชาชน ก่อการจลาจล และนัดหยุดงานเพื่อให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพ อ่อนแอ แล้วก็ยึดอำนาจรัฐต่อไป

๒. ใช้สมาคมลูกจ้างหรือกลุ่มกรรมกรเป็นตัวนำไปสู่บทบาทอันสำคัญ คือ ใช้สงครามประชาชน หรือสงครามปลดแอกนายทุนในมวลชนแรงงานในการยึดอำนาจรัฐ

เมื่อบรรลุดูจุดประสงค์ การแทรกแซงดังกล่าวจึงถูกกระทำขึ้นหลายวิธี และมีการปลุกระดม โฆษณาชวนเชื่อ กระตุ้นให้คนงานระลึกถึงเรื่องการทำลายล้างพวกนายทุน และทำให้คนงานกระทำการอย่างรีบร้อน เช่น การเดินขบวน หรือการนัดหยุดงาน เป็นต้น เพื่อสร้างความโกลาหลอลหม่านขึ้นในสังคม และก่อวิกฤติการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งการทำลายเสถียรภาพหรือความมั่นคงทางการเมือง

นอกจากนั้น นายประสิทธิ์ ไชยทองพันธ์ ยังได้ให้ตัวเลขของการแทรกแซงของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ในการนัดหยุดงานของกรรมกรระหว่างวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ถึง ๖ ตุลาคม ๒๕๑๘ ว่ามีจำนวนการแทรกแซงถึง ๒๖ ครั้ง ซึ่งเรียกการแทรกแซงนี้ว่า แผนทดลองปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพเฉพาะโรงงาน

การนัดหยุดงานที่มีการเมืองเข้าแทรกแซงเป็นสาเหตุให้นักลงทุนในอุตสาหกรรมไม่กล้าลงทุน

นับตั้งแต่มีการผันผวนการเมืองตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๑๖ ทำให้กระทบกระเทือนต่อภาวะการณ์ต่าง ๆ ในประเทศอย่างหนัก การนัดหยุดงานมีมากอย่างไม่เคยมีมาก่อนในอดีต ทั้งสาเหตุจากการบีบรัดทางเศรษฐกิจและที่เกิดจากการแทรกแซง ประเทศเพื่อนบ้านของไทย เช่น เขมร และลาว ถูกคอมมิวนิสต์ยึดครองได้ และเหตุการณ์โดยทั่วไปไม่เข้าใจไว้วางใจ รวมทั้งสถานการณ์ด้านแรงงาน ทำให้เป็นที่คาดหมายกันโดยทั่วไปว่าประเทศไทยจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เช่นเดียวกับประเทศเพื่อนบ้านบ้าง โดยเฉพาะชาวต่างประเทศซึ่งมีความเชื่อถือทฤษฎีโคมิโน และเมื่อมีการปลุกเร้าทางการเมือง ทั้งในหมู่นิสิต นักศึกษา และกลุ่มกรรมกร ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความยากแค้นและความแตกต่างระหว่างนายทุน กับชนชั้นกรรมาชีพ ยิ่งทำให้ความขัดแย้งของกรรมกรและนายจ้างมีความรุนแรงขึ้น ผู้แทนลูกจ้างทั้งที่เป็นหัวหน้ากรรมกร และบุคคลภายนอกที่ต่อสู้เพื่อกรรมกร ก็ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การภายนอก ทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งสนับสนุนกิจกรรมของกรรมกร นอกจากนี้ ยังมีการพยายามเข้าแทรกแซงสหภาพแรงงานหรือกลุ่มลูกจ้าง และองค์การแนวร่วมจะปลุกระดมให้มีการนัดหยุดงาน เพื่อทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางรัฐบาล (๗) ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินการลงทุนของผู้ลงทุน ทำให้นักลงทุนทั้งจากต่างประเทศและในประเทศไม่กล้าที่จะลงทุนในประเทศมาก เพราะเกรงว่า หากทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามแนวของทฤษฎีโคมิโน กล่าวคือ หากประเทศไทยต้องมีการเปลี่ยนแปลงปกครองจริงแล้ว กิจกรรมของนายจ้างก็จะอาจถูกยึดเป็นของรัฐบริหารประเทศ ในเรื่องดังกล่าวเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งประเทศไทยได้กล่าวในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๒๐ สรุปได้ว่า การลดลงของการลงทุนในช่วงดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากได้มีการ

๗) ประสิทธิ์ ไชยทองพันธ์, การต่อสู้ของพรรคคอมมิวนิสต์ไทย

(กรุงเทพฯ : ธนประดิษฐ์การพิมพ์, ๒๕๒๐) หน้า ๑๔๘

แทรกซึมของคอมมิวนิสต์ในกลุ่มกรรมกร แต่เหตุการณ์หลังจากวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๒๐ จะทำให้การลงทุนดีขึ้น เพราะคอมมิวนิสต์ประสบความสำเร็จในการแทรกซึมในกลุ่มกรรมกรดังกล่าว

การนัดหยุดงานที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายแรงงานเป็นสาเหตุให้นักอุตสาหกรรมไม่กล้าลงทุน

การนัดหยุดงานที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้เป็นไปตามขั้นตอนหรือแนวทางที่กำหนดโดยกฎหมายไม่ว่าจะด้วยสาเหตุจากอะไรก็ตาม ดังที่ได้อธิบายมาแล้วในบทก่อน ๆ ทำให้เกิดผลเสียแก่เจ้าของกิจการ ยิ่งบางรายมีการนัดหยุดงานโดยไม่ได้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายด้วยมีเจตนาที่จะบีบบังคับนายจ้างให้ปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเรียกร้อง หรือ กระทำเพื่อเป็นการขู่ขู่เพื่อให้เกิดขัดแย้งอย่างรุนแรง เมื่อมีการโต้ตอบจากนายจ้าง หรือก็เพื่อขู่ขู่ให้เกิดการโต้เถียงกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล โดยการกระทำการผิดกฎหมายอื่น ๆ นอกจากกฎหมายแรงงาน เช่น การทำลายทรัพย์สินของนายจ้าง กักขังนายจ้างทำให้เสื่อมเสียอริสระภาพ เพื่อให้ นายจ้างยินยอมตามสิ่งที่ตนต้องการ หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลง โดยอาศัยการนัดหยุดงานของกรรมกร เช่น เพื่อผลทางการเมือง ทั้งนี้เพราะการนัดหยุดงานอย่างรุนแรงกว้างขวางเป็นอาวูช ที่มีประสิทธิภาพสูงของฝ่ายตรงข้าม (๔)

นายจ้างจึงเห็นว่า หากการนัดหยุดงานของกรรมกรเกิดขึ้นโดยไม่มีกฎหมาย หรือขั้นตอน ทั้งที่มีกฎหมายใช้อยู่แล้ว ก็จะทำให้เกิดความเอือมระอา ต่อการแก้ปัญหาดังกล่าวหากมีโอกาสที่จะหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าวก็จะหลีกเลี่ยงเสีย อาจโดยการระงับการลงทุนในประเทศไทยแล้วไปลงทุนในประเทศอื่น ๆ ที่ไม่มีปัญหาในเรื่องความไม่สงบด้านแรงงาน โดยเฉพาะปัญหาแรงงานอันเกิดจากการที่ไม่เคารพกฎหมาย หรือกฎหมายขาดความศักดิ์สิทธิ์

จากการสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๑๔ พบว่าการเรียกร้องของคนงานมีผลทำให้ค่าจ้างที่นายจ้างจะต้องจ่ายให้ลูกจ้างนั้นสูงขึ้น อันมีผลกระทบสะท้อนต่อต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ เป็นผลให้ผู้ประกอบการมีความเห็นว่าปัญหาความแรงงานมีผลต่อการดำเนินกิจการค้าดังนี้

๑. ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น แต่ขณะเดียวกัน อาจทำให้การเรียกร้องขอค่าแรงของลูกจ้างน้อยลง
๒. ผู้ประกอบการต่าง ๆ จะใช้เครื่องจักรแทนคนงาน
๓. สถานประกอบการบางแห่งต้องลดจำนวนคนงานเพื่อตัดปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นอีกทั้งด้านต้นทุนการผลิตและการบริหารงาน
๔. มีการลดจำนวนการผลิต เนื่องจากต้นทุนค่าแรงสูง หรืออาจเลิกกิจการไปเลยบางแห่ง เลิกกิจการไม่ได้ก็จะระงับโครงการลงทุนอื่น ๆ ที่วางเอาไว้

นอกจากนั้น ตามที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้แล้วว่า ใคส่งแบบสอบถามไปยังบริษัทต่าง ๆ ที่มีโครงการขยายการลงทุน โดยยื่นขอรับการส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งประเทศไทย แต่ปรากฏว่าได้เลิกล้มโครงการขยายการลงทุนเสีย ผู้เขียนได้ส่งแบบสอบถามไปยังบริษัทต่าง ๆ ๕๐ แห่ง ซึ่งใช้เงินทุนไม่ต่ำกว่า ๑๕ ล้านบาท และแต่ละแห่งได้เลือกสถานประกอบการที่ใช้คนงานตั้งแต่ ๒๐๐ คนขึ้นไป ใ้รับคำตอบกลับมา ๑๔ ราย หรือเท่ากับร้อยละ ๒๘ ของจำนวนบริษัทที่ผู้เขียนส่งแบบสอบถามไปถึง คำตอบต่าง ๆ ใ้แสดงไว้ในตารางที่ ๔๐ และ ๔๑ ดังนี้

ตารางที่ ๔๐

สาเหตุที่เลิกล้มโครงการ จำแนกตามลำดับความสำคัญ

คำตอบ สาเหตุจาก	จำนวน				คะแนน รวม	คะแนน เฉลี่ย
	อันดับ ๑	อันดับ ๒	อันดับ ๓	อันดับ ๔		
๑. ภาวะเศรษฐกิจในประเทศตกต่ำ	๓	๑	๒	๕	๒๔	๒.๑๘
๒. รัฐบาลไทยในขณะนั้นไม่มีเสถียรภาพ	๒	๒	๓	๕	๒๕	๒.๐๘
๓. สภาพการเมืองรอบประเทศและในประเทศไทย	๓	๔	๔	๑	๓๓	๒.๗๕
๔. การนัดหยุดงานของกรรมกรซึ่งมี มากเกินไป	๓	๕	๓	๑	๓๔	๒.๘๓
๕. อื่น ๆ	๑	-	-	-	๔	๐.๔
รวม	๑๒	๑๒	๑๒	๑๒	-	-

หมายเหตุ ๑. บริษัทต่าง ๆ ที่ส่งคำตอบมา ๒๔ ราย มี ๒ รายไม่ตอบคำถามนี้
๒. ข้อ ๕. อื่น ๆ มี ๑ บริษัทตอบว่า เพราะตลาดสินค้าขาดเงินความต้องการ

การให้คะแนน

ตอบอันดับหนึ่ง ได้ ๔ คะแนน
ตอบอันดับสอง ได้ ๓ คะแนน
ตอบอันดับสาม ได้ ๒ คะแนน
ตอบอันดับสี่ ได้ ๑ คะแนน

การจัดระดับความสำคัญ

คะแนนเฉลี่ย ๑.๐ - ๑.๕ อยู่ในระดับ น้อย
คะแนนเฉลี่ย ๑.๖ - ๒.๕ อยู่ในระดับ ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย ๒.๖ - ๓.๕ อยู่ในระดับ มาก
คะแนนเฉลี่ย ๓.๖ - ๔.๐ อยู่ในระดับ มากที่สุด

ตารางที่ ๔๑
สาเหตุด้านแรงงานที่เป็นปัญหาการลงทุน

คำตอบ : สาเหตุจาก	จำนวน (ราย)
๑. การเรียกร้องเพิ่มค่าจ้างและ ค่าครองชีพ	๒
๒. การนัดหยุดงานที่ไม่เป็นไปตาม ขั้นตอนของกฎหมาย	๔
๓. ทั้ง ๑ และ ๒	๔
รวม	๑๐

หมายเหตุ- ในจำนวน ๑๐ รายนี้ มี ๑ รายตอบเพิ่มเติมว่า เกิดจากปัญหา
ที่ว่าคนงานไม่มีความชำนาญ

จากการตอบแบบสอบถามของบริษัทต่าง ๆ ๑๔ บริษัท ก็พอจะกล่าวได้ว่า
ปัญหาแรงงานการนัดหยุดงานมีความสำคัญต่อการตัดสินใจลงทุนของเจ้าของสถานประกอบการ
ไม่น้อยทีเดียว

ตารางที่ ๔๐ แสดงให้เห็นว่า การนัดหยุดงานของกรรมกรมีผลในการตัดสินใจ
ลงทุน เป็นอันดับหนึ่ง ๓ ราย ซึ่งเป็นคำตอบที่มากที่สุดเทียบเท่ากับสาเหตุจากภาวะ
เศรษฐกิจในประเทศไทยตกต่ำ และสภาพการเมืองรอบประเทศและในประเทศไทย
สำหรับคำตอบอันดับ ๑ ที่รองลงมาคือ สาเหตุจากรัฐบาลไทยในขณะนั้นไม่มีเสถียรภาพ
มี ๒ ราย และสาเหตุจากตลาดสินค้าขาดเงินความต้องการ ๑ ราย

สำหรับสาเหตุสำคัญอันดับที่สองที่ทำให้นักลงทุนเลิกสมัครงาน จะเห็นได้ว่ามีผู้ตอบว่ามีสาเหตุมาจากการนัดหยุดงานของกรรมกรถึง ๕ ราย มากเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมาคือ สภาพการเมืองรอบประเทศและในประเทศไทย ๔ ราย รัฐบาลในขณะนั้นไม่มีเสถียรภาพ ๒ ราย และภาวะเศรษฐกิจในประเทศไทยตกต่ำ ๑ ราย ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากคะแนน และการจัดระดับความสำคัญจากการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้โดยไม่นำสาเหตุที่ ๕ มาจัดระดับความสำคัญ เพราะมีเพียงบริษัทเดียวที่ระบุปัญหา และปัญหาเรื่องตลาดคนเกินความต้องการเป็นปัญหาของอุตสาหกรรมสิ่งทอ จะเห็นได้ว่าเมื่อตัดปัญหาเรื่องตลาดสินค้าแล้ว การนัดหยุดงานของกรรมกรได้คะแนนรวมมากที่สุดรองลงมาคือ เรื่องสภาพการเมืองรอบประเทศและในประเทศไทย รัฐบาลไม่มีเสถียรภาพ และภาวะเศรษฐกิจในประเทศตกต่ำตามลำดับ จะเห็นได้ว่าทั้งสภาพการเมืองรอบประเทศและในประเทศไทย และการนัดหยุดงานของกรรมกรมีความสำคัญอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ที่ก่อให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อการตัดสินใจลงทุน ส่วนความไม่มีเสถียรภาพของรัฐบาลไทย และภาวะเศรษฐกิจในประเทศตกต่ำมีความสำคัญในระดับเดียวกัน เช่นกันคือระดับปานกลาง ทั้งนี้จากการตอบคำถามข้อนี้ ๑๒ ราย อย่างไรก็ตามจากการพูดคุยกับนายจ้างบางรายพบว่า ระหว่างการนัดหยุดงานของกรรมกร กับสภาพการเมืองทั้งในและรอบประเทศไทย สาเหตุหลังมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนมากกว่า

ในตารางที่ ๔๑ ซึ่งเป็นตารางที่แสดงสาเหตุด้านแรงงานที่มีปัญหาต่อการตัดสินใจในการลงทุน จากการตอบแบบสอบถาม ๑๔ ราย จะเห็นได้ว่าถึง ๑๒ ราย ที่ตอบมาว่า มีสาเหตุมาจากการนัดหยุดงานที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายแรงงาน ดังนั้นจึงอาจที่จะกล่าวได้ว่า สาเหตุด้านแรงงานที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ให้นักลงทุนไม่ประสงค์ที่จะลงทุนในประเทศไทย คือ การนัดหยุดงานของกรรมกรที่ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายแรงงาน และมีผลทำให้ภาวะการลงทุนในประเทศไทยไม่แจ่มใสเท่าที่ควร

การลงทุนใน พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๙ ลดลงมีสาเหตุเพราะการนัดหยุดงานที่มีการเมืองเข้าแทรกแซง และการนัดหยุดงานที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย

ในหัวข้อสมมุติฐานข้อนี้ ผู้เขียนจะไม่กล่าวถึงสาเหตุอื่น ๆ ที่มีผลให้การลงทุนลดลง แต่มีใ้ค้หมายความว่า จะสมมุติให้ตัวแปรอื่น ๆ ที่เป็นมูลเหตุค้ำยนั้นคงมี แต่ผู้เขียนจะกล่าวถึงสาเหตุทางด้านการนัดหยุดงานของกรรมกรที่มีผลต่อการลงทุนในประเทศเท่านั้น

เมื่อได้วิเคราะห์สมมุติฐานในข้อที่ ๑, ๒ และ ๓ มาแล้วข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า นักลงทุนคำนึงถึง เรื่องการนัดหยุดงานของคณงานไม่น้อย โดยเฉพาะในเรื่องการนัดหยุดงานอันเกิดจากการไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย และเกิดจากการแทรกแซงทางการเมืองของฝ่ายคอมมิวนิสต์ เพราะงั้จุดประสงค์ของการแทรกแซงนั้นไม่ใช่วัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจ แต่เป็นเป้าหมายทางการเมือง ในการที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศ การนัดหยุดงานแต่ละครั้งจึงมีการโจมตีกลุ่มนายทุนและรัฐบาลอยู่เสมอ ประกอบกับเหตุการณ์ไม่น่าไว้วางใจรอบ ๆ ประเทศ และสถานการณ์แรงงานไม่เป็นที่น่าไว้วางใจ โดยทั่วไปทำให้นักลงทุนเกิดความไม่แน่ใจต่อการดำเนินการของตน หากจะลงทุนในประเทศไทยต่อไป นอกจากนั้นการนัดหยุดงานที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งมีผลจากการไม่เคารพกฎหมายและการแทรกแซงทางการเมือง นั้น ปรากฏว่ามีเหตุการณ์รุกรานบ้านปลายจนเป็นการใช้กำลังประทะกันอย่างรุนแรงอยู่เสมอ ยิ่งทำให้นายจ้างเริ่มไม่แน่ใจ ในสถานการณ์ของประเทศไทยยิ่งขึ้น เพราะหากประเทศไทยถูกฝ่ายตรงข้ามยึดครองได้จริง ตามทฤษฎีโคมิโน ก็เป็นที่คาดหมายกันว่า นักลงทุน นายจ้าง หรือที่เรียกกันว่า นายทุน จะต้องได้รับความเดือดร้อนจากภาวะการดังกล่าว ค้ำยเหตุนี้ทำให้นักลงทุนสนใจในประเทศไทยน้อยลง บางรายที่วางโครงการไว้แล้วก็เลิกล้ไปค้ำยเหตุผลดังกล่าว

สรุปได้ว่า การนัดหยุดงานที่มีการเมืองเข้าแทรกแซงและการนัดหยุดงานที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย มีผลทำให้การลงทุนภายในประเทศในช่วงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ -

การลงทุนในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๙ ไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓

ตามข้อเท็จจริงได้ปรากฏเด่นชัดว่า ภาวะการลงทุนในประเทศไทยลดลงอย่างไม่เป็นที่น่าพอใจ นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นต้นมา ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน หรือการลงทุนที่ไม่ได้รับการส่งเสริม (พิจารณาจากตารางที่ ๒๗) ทั้งนี้มีสาเหตุต่าง ๆ หลายประการ ดังที่กล่าวถึงแล้วในบทที่ ๓ ในขณะเดียวกัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๑๕ - พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้วางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมโดยการส่งเสริมให้มีการลงทุนขึ้นในประเทศ ทั้งนี้เพื่อทดแทนการสั่งเข้าและการลงทุนเพื่อการส่งออก ทั้งนี้ทางรัฐบาลได้พยายามให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แก่ผู้ที่จะมาขอรับการส่งเสริมการลงทุน เพื่อเป็นการจูงใจนักลงทุน แต่ปรากฏว่าบรรยากาศต่าง ๆ ในประเทศไทยในขณะนั้น ทำให้นักลงทุนไม่กล้าลงทุนในประเทศไทยเท่าที่ควร สถิติการลงทุนในแต่ละปีจึงลดลง ขณะที่สถิติการเลิกล้มโครงการการลงทุนสูงขึ้น ทำให้แผนการส่งเสริมการลงทุนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ไม่บรรลุผลตามเป้าหมายและแนวทางที่วางไว้

กล่าวโดยรวมแล้ว พอจะพิจารณาได้ว่า การนัดหยุดงานของกรรมกรที่มีผลต่อการลงทุนภายในประเทศ โดยเฉพาะการนัดหยุดงานที่มีการเมืองเข้าเคลือบแฝงและการนัดหยุดงานไม่มีกฎเกณฑ์ของกฎหมายแรงงาน ผลที่เกิดขึ้นต่อการลงทุนมีทั้งผลทางตรงและทางอ้อมจริงอยู่ แม้ว่าสาเหตุที่ทำให้การลงทุนลดน้อยลงนั้นมิได้มีเฉพาะการนัดหยุดงานแต่เพียงอย่างเดียว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองทั้งภายในและภายนอกและภายในประเทศรวมไปถึงการบริหารประเทศของรัฐบาล เมื่อพิจารณาถึงเหตุการณ์ในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ - พ.ศ. ๒๕๑๙ แล้ว เราอาจกล่าวได้ว่า การนัดหยุดงานของกรรมกรและความไม่สงบในคานแรงงานอื่น ๆ มีส่วนเข้าเกี่ยวข้องทำให้ภาวะการณ์ต่าง ๆ ไม่อยู่ในสภาพที่ดี กล่าวคือ การนัดหยุดงานในประเทศในช่วงดังกล่าวมีส่วนสำคัญที่ทำให้ภาวะเศรษฐกิจในประเทศทรุดลง ภาวะสังคมก็ตกต่ำซึ่งมีผลมาจากการนัดหยุดงานและภาวะเศรษฐกิจทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนอยู่ในภาวะที่ไม่ดีนัก กำลังซื้อสินค้ามีน้อยลง เนื่องจากราคาสินค้าสูงขึ้น และเกิดภาวะเงินเฟ้อ นอกจากนั้น การนัดหยุดงานทั้งของเอกชน

และรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นบริการสาธารณูปโภคทำให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในประเทศ
ประการสุดท้ายคือ ภาวะทางการเมือง และการบริหารงานของรัฐบาล กล่าวได้จ่า
การนัดหยุดงาน ทั้งที่มีการแทรกแซงจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ และไม่มี การแทรกแซง มีส่วน
กระทบกระเทือนต่อการบริหารประเทศของรัฐบาลด้วยกัน สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักลงทุน
นำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจลงทุนทั้งสิ้น.